

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudců Mgr. Josefa Straky a Mgr. Karla Ulíka ve věci

žalobce: **J. M.**

bytem X

zastoupený advokátem Mgr. Kamilem Fotrem
se sídlem Bystrá 2430/12, 193 00 Praha 9

proti

žalovanému: **Krajské ředitelství policie Středočeského kraje**

se sídlem Na Baních 1535, 156 00 Praha 5

v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného

takto:

I. **Žaloba se odmítá.**

II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

III. **Žalobci se ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení vrací soudní poplatek ve výši 2 000 Kč.**

Odůvodnění:

1. Žalobce se domáhá určení nezákonnosti zásahu žalovaného. Tento zásah spatřuje v tom, že příslušníci žalované (policisté) v souvislosti s vyšetřováním dopravní nehody vedeném pod sp. zn. KRPS 324540/PŘ-2021-010043-TRA, nezavedli řidičku S. H. zpět na místo dopravní nehody a neprovedli žádná opatření směřující ke zjištění, zda tato řidička byla při dopravní nehodě ovlivněna alkoholem či jinou návykovou látkou.
2. Rozhodné skutečnosti související s označeným zásahem žalobce vylicil tak, že dne 21. 12. 2020 došlo k dopravní nehodě při provozu vozidla, jehož leasingovým nájemcem a provozovatelem je on, avšak v době nehody v tomto vozidle cestoval jen jako spolujezdec a řidičkou byla jeho přítelkyně S. H.. Ta z místa nehody po slovní roztržce s ním odešla, on však na místě vyčkal na příjezd příslušníků žalovaného a snažil se s nimi spolupracovat na vyšetření nehody. Poskytl jim přitom veškeré informace o řidičce včetně jejího telefonního čísla. Přestože policisté (příslušníci žalovaného) měli k dispozici veškeré údaje o řidičce včetně telefonního kontaktu, dokonce disponovali i informací o tom, že řidička směřuje do nemocnice Královské Vinohrady, tak navzdory tomu dle žalobce neučinili nic, aby zjistili, zda je řidička pod vlivem alkoholu či jiné návykové látky, ani neučinili žádné opatření, aby tyto skutečnosti náležitě objasnili. Tím, že policisté v souladu s příkazy zákonodárce neprovedli nezbytná šetření ke zjištění, zda pachatel řídil pod vlivem alkoholu či jiné návykové látky, se žalobce cítí dotčen ve svém právu na soudní a jinou právní ochranu, jež mu měla být poskytnuta žalovaným, jehož příslušníci jsou dle právních předpisů povinni zjišťovat rozhodné skutečnosti, přesto však byli v této věci nečinní. Důsledkem této nečinnosti zasahujících policistů se žalobce cítí zasažen ve své majetkové

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. A.

sféře, neboť není možné objektivně prokázat, zda škodu způsobil řidič, jenž byl způsobilý k řízení motorových vozidel či nikoliv.

3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě popisuje skutkové okolnosti případu v základním rámci shodně jako žalobce. Nesouhlasí však s tím, že by postup jeho příslušníků byl nezákonný. Zdůrazňuje, že u S. H. nebylo provedeno vyšetření na přítomnost návykové látky právě z toho důvodu, že se v době šetření v místě dopravní nehody nenacházela, tudíž logicky nemohla být zasahujícími policisty vyzvána, aby se tomuto vyšetření podrobila. Neprovedení tohoto úkonu však neznamená, že by vyšetřování nehody bylo nedostatečné. V této souvislosti žalovaný podrobně popisuje, jaké úkony v souvislosti s vyšetřováním dopravní nehody činil, přičemž je považuje za dostatečné ke zjištění totožnosti viníka nehody. Poukazuje též na nedostatečnou součinnost žalobce při komunikaci s policistou vyšetřujícím nehodu a na možnost domáhat se vůči S. H. případné náhrady škody občanskoprávní cestou. Žalobu navrhuje zamítnout.
4. Žalobce na vyjádření žalovaného zareagoval replikou, ve které rozvíjí svou žalobní argumentaci s tím, že je přesvědčen, že má právo, aby byly bezezbytku vyšetřeny všechny rozhodné skutkové okolnosti v souvislosti se zjišťováním příčin, rozsahu škody na jeho majetku a odpovědnosti viníka za vznik této škody. Poukazuje přitom na vrchnostenská oprávnění žalovaného, který má možnost a prostředky tyto okolnosti vyšetřit. V závěru repliky uvádí, že v mezidobí byla řidička S. H. v souvislosti s předmětnou nehodou shledána odpovědnou za přestupek, a to rozhodnutím Městského úřadu v Nymburce ze dne 28. 2. 2022, č. j. MUNYM-070/15918/2022/Mat.
5. Soud se nejprve zabýval otázkou přípustností žaloby:

6. Podle § 82 s. ř. s. „[k]aždý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.“
7. Podmínky pro poskytnutí ochrany podle citovaného § 82 s. ř. s. podrobněji vymezila judikatura, odkázat lze především na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005 - 65, č. 603/2005 Sb. NSS, podle něhož ochrana „podle § 82 a násl. s. ř. s. je důvodná tehdy, jsou-li - a to kumulativně, tedy zároveň - splněny podmínky: Žalobce musí být **přímo** (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením (zásahem správního orgánu v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen **přímo proti němu** nebo v jeho důsledku bylo **proti němu přímo zasaženo** (5. podmínka), přičemž ‚zásah‘ v širším smyslu nebo jeho důsledky musí trvat nebo musí brozit opakovaní ‚zásahu‘ (6. podmínka). Není-li byt jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout“ (zdůraznění doplněno zdejší soudem). S účinností novely soudního řádu správního č. 303/2011 Sb. a zavedením možnosti správních soudů rozhodovat také o již skončeném zásahu tzv. akademickým výrokem se 6. podmínka stala obsoletní. Uvedené ustanovení sice výslovně nehovoří o zásahu do „veřejných subjektivních práv“, avšak tato podmínka vyplývá již ze znění § 2 s. ř. s., podle něhož ve správním soudnictví poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným tímto zákonem.
8. Aby mohlo být splnění podmínek vymezených judikaturou vůbec věcně posouzeno, je třeba, aby byla v žalobě uvedena taková skutková tvrzení, z nichž bude možno existenci těchto podmínek dovodit. V nyní posuzované věci však žalobce zjevně ani netvrdí přímé zkrácení svých práv, jež by bylo přičitatelné zásahu žalovaného. Jeho žaloba je koncipována na tvrzení o nečinnosti (opomenutí) policistů přivést třetí osobu (jeho přítelkyni S. H.) na místo dopravní nehody a podrobit ji vyšetření na přítomnost alkoholu či jiné návykové látky. Toto tvrzené opomenutí příslušníků žalovaného však bez nejmenších pochyb nemůže mít povahu zásahu, který by byl zaměřen přímo proti žalobci, nebo v jehož důsledku by bylo přímo proti žalobci zasaženo. Tvrdí-li žalobce, že v důsledku neprokázání odpovědnosti řidiče bylo zasaženo do jeho majetkové sféry, pak lze uvažovat o nanejvýš dotčení nepřímém ve vztahu k osobě škůdce, v žádném případě však o přímém zkrácení práv v příčinné souvislosti se zásahem správního orgánu (4. podmínka). Již pro takto nedostatečná tvrzení o přímém zkrácení práv je zřejmé, že ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. a obecně ve správním soudnictví není možné poskytnout.
9. Soud však považuje za nejpodstatnější, že v případě žalobcem označeného zásahu vůbec nelze uvažovat o zkrácení veřejných subjektivních práv. Neexistuje totiž veřejné subjektivní právo na provedení konkrétního vyšetřovacího (či spíše prověřovacího) úkonu, jako například podrobení osoby podezřelé vyšetření na alkohol či jinou návykovou látku. Provedení konkrétního úkonu vůči osobě podezřelé ze spáchání přestupku či trestného činu je totiž vztah mezi veřejnou mocí a jednotlivcem (podezřelým), nikoliv mezi veřejnou mocí a potenciálním poškozeným, za kterého se žalobce – s ohledem na jeho tvrzení o zásahu do majetkové sféry – zjevně považuje.
10. Tento závěr potvrzuje i judikatura Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“), která se opakovaně vyjadřovala k nemožnosti domoci se soudní cestou veřejnoprávního postihu

jiné osoby. Například rozšířený senát NSS v rozsudku ze dne 26. 3. 2021, č. j. 6 As 108/2019 - 39, bod 84, mj. vyložil: „Například poškozený se tak nemůže domáhat zahájení přestupkového řízení proti podezřelému z přestupku, neboť poškozený či jiné osoby odlišné od obviněného nemohou napadat výrok správního rozhodnutí týkající se viny či sankce, včetně výroku o zastavení řízení o přestupku. **Posouzení viny a případné uložení sankce v rámci správního trestání se totiž odehrává výlučně ve vztahu státu a obviněného. Třetí osoba (ať již je touto osobou jiný obviněný, poškozený nebo jiná osoba) nemá subjektivní právo domáhat se zahájení řízení o správním deliktu s jiným subjektem nebo požadovat uznání jeho viny** (srov. k tomu z početné judikatury např. rozsudky ze dne 31. 10. 2007, č. 2 As 46/2006-100, č. 2276/2011 Sb. NSS, nebo ze dne 11. 3. 2008, č. 8 As 46/2007-98, detailněji pak rozsudek ze dne 29. 1. 2015, č. 8 Afs 25/2012-351, věc *Philips Electronics a další*, body 208 a 209).“ Na citovaný závěr rozšířeného senátu navázala i další judikatura, například v rozsudku ze dne 15. 4. 2021, č. j. 1 As 394/2020 - 53, který konstatoval: „Závěry judikatury, která nepřipouští soudní ochranu proti nezahájení přezkumného řízení nebo neumožňuje poškozenému domáhat se zahájení přestupkového řízení vůči podezřelému z přestupku, zůstávají i nadále v platnosti. **Stále proto platí, že ve většině případů se nezahájení řízení z moci úřední nedotkne subjektivních hmotných práv podatele podnětu.** V tomto směru je neustále třeba mít na paměti specifické postavení vlastníka pozemku, na němž stojí nepovolená stavba, eventuálně souseda. Z hlediska zásahu do hmotných práv se totiž jedná o situaci kvalitativně zcela odlišnou, než v níž se nachází podatel podnětu k zahájení například přestupkového, disciplinárního nebo přezkumného řízení“ (zvýraznění v obou případech doplněno zdejším soudem).

11. Poukázat lze též na nálezy Ústavního soudu ze dne 28. 6. 2021, sp. zn. I. ÚS 1490/21, bod 7: „**Subjektivní právo fyzické nebo právnické osoby na to, aby jiná osoba byla trestně stíhána, respektive aby určité jednání bylo kvalifikováno jako konkrétní trestný čin, zákonná úprava nestanoví, natož aby byl takový požadavek chráněn na ústavní úrovni.** [...] Ústavně zaručené právo jednotlivce na to, aby byla jiná osoba trestně stíhána, tedy neexistuje (srov. usnesení ze dne 7. 11. 2017 sp. zn. II. ÚS 3230/17). Domáhat se úspěšně zrušení napadaných rozhodnutí orgánů veřejné moci proto v posuzovaném případě z pozice ústavně zaručených základních práv není možné. **Tím spíše (arg. a maiori ad minus) není dáno ani žádné ústavně zaručené základní právo na to, aby bylo vedeno proti jiné osobě přestupkové řízení.**“ Ústavní soud zde navázal na svůj dřívější výklad, v němž dovodil, že stíhání pachatele a jeho potrestání je věcí vztahu mezi státem (popř. veřejnou mocí) a pachatelem trestného činu (srov. např. usnesení ze dne 21. 2. 2011, sp. zn. IV. ÚS 780/10, nebo ze dne 26. 2. 1997, sp. zn. II. ÚS 361/96).
12. Soud samozřejmě nepřehlídí, že v nyní posuzované věci se žalobce vysloveně nedomáhá toho, že proti domnělé řidičce S. H. mělo být zahájeno přestupkové či trestní řízení, nýbrž toho, že tato řidička měla být odvedena na místo nehody a měla být podrobena vyšetření na přítomnost alkoholu či jiné návykové látky, tj. že vůči ní měl být proveden konkrétní úkon v rámci prověřování. Přestože jde o zdánlivě jinou procesní situaci než v případech řešených výše citovanou judikaturou, tak to nijak nevylučuje možnost užít zmiňovaný judikatorní výklad i na nyní posuzovanou věc. Naopak, jestliže odkazovaná judikatura dovodila, že není možné se soudně domáhat toho, aby jiná osoba byla stíhána pro přestupek či trestný čin, tak tím spíš nemůže být možné domáhat se toho, aby jiná osoba byla podrobena dílčímu vyšetřovacímu či prověřovacímu úkonu, z něhož by případné stíhání pro přestupek či trestný čin mohlo teprve vzejít. Z tohoto důvodu je vyloučeno, aby se provozovatel havarovaného vozidla domáhal toho, aby osoba, kterou označil za viníka dopravní nehody, byla příslušným orgánem (policí) předváděna na konkrétní místo za účelem podrobení se dechové zkoušce nebo jinému vyšetření na

přítomnost alkoholu či jiné návykové látky. Logicky se tudíž ani nemůže domáhat toho, aby neprovedení těchto požadovaných úkonů bylo označeno za nezákonný zásah do jeho práv, jak nyní činí žalobce. Jeho žaloba tudíž vůbec není způsobilá k věcnému projednání, neboť zde chybí podmínka řízení spočívající v přijatelném tvrzení (viz např. rozsudek NSS ze dne 17. 1. 2018, č. j. 9 Afs 85/2016 - 51, bod 21). Z tohoto důvodu soud musí žalobu odmítnout [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., výrok I].

13. Pro úplnost soud dodává, že si je vědom toho, že při hájitelných tvrzeních poškozeného typicky o porušení čl. 2 (právo na život) či čl. 3 (zákaz mučení) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod existuje povinnost státu provést účinné vyšetřování takového tvrzení. Tak tomu typicky bude při podezření na nejzávažnější trestné činy proti životu a zdraví (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 19. 1. 2016, sp. zn. II. ÚS 3436/14) či svobodě a lidské důstojnosti (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 16. 12. 2015, sp. zn. II. ÚS 3626/13). O takovou situaci se však v nyní posuzované věci zcela evidentně nejedná. Soudu naopak není zřejmé, jak by případné prokázání ovlivnění alkoholem či jinou návykovou látkou na straně S. H. (bylo-li nějaké) mohlo zlepšit postavení žalobce, ať již z hlediska budoucího odškodnění za havarované vozidlo či jakkoli jinak. Pokud by se totiž prokázalo, že S. H. v době řízení vozidla byla skutečně pod vlivem alkoholu či jiné návykové látky, pak by do hry vstupovala i odpovědnost žalobce za přestupek provozovatele, který své – resp. na leasing pronajaté – vozidlo svěřil osobě nezpůsobilé k řízení [srov. § 10 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 125f odst. 1 písm. f) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu)], stejně tak by se i poměrně zmenšil jeho případný nárok na náhradu škody vůči této řidičce (srov. spoluodpovědnost poškozeného ve smyslu § 2918 občanského zákoníku). Ostatně žalobce v replice sám zmínil rozhodnutí Městského úřadu v Nymburce ze dne 28. 2. 2022, č. j. MUNYM-070/15918/2022/Mat, jímž S. H. měla být v souvislosti s inkriminovanou dopravní nehodou shledána vinou za přestupek na úseku zákona o silničním provozu. To samo o sobě nasvědčuje tomu, že žalovaná zjevně shromáždila dostatek důkazů k objasnění odpovědnosti za nehodu, přičemž žalobce v tomto přestupkovém řízení mohl uplatnit práva poškozeného. A i kdyby tak neučinil, stále by nebyla vyloučena soukromoprávní žaloba na náhradu škody v občanském soudním řízení, jak přílehavě uvedl žalovaný ve vyjádření k žalobě.
14. Z důvodu odmítnutí žaloby soud současně nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 3 věta první s. ř. s., výrok II).
15. Jelikož řízení skončilo odmítnutím žaloby před prvním jednáním, soud podle § 10 odst. 3 věty první zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), rozhodl rovněž o vrácení zaplaceného soudního poplatku za podání žaloby ve výši 2 000 Kč. Tato částka bude žalobci vrácena z účtu krajského soudu do třiceti dnů od právní moci tohoto usnesení (§ 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích, výrok III).

Poučení:

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 22. dubna 2022

JUDr. Věra Šimůnková, v. r.
předsedkyně senátu